

AVTALSNYTT 2023 - Hängavtal

– en kort sammanfattning av det nya avtalet till arbetsgivare med hängavtal på avtalsområdet

Avtalsområde: **Motorbranschens Arbetsgivareförbund**

Avtalet gäller 2023-05-01 – 2025-04-30

Unionen har nu tecknat ett nytt avtal för din bransch som kommer att gälla under 24 månader fram till och med 2025-04-30.

Lön

Vid företaget bildas det en lönepott i procent av lönesumman av tjänstemännens löner. Lönepotten ska fördelas i en lokal lönerrevision där det centrala avtalets pott är en miniminivå. Storleken på lönepotten säger inget om hur stor just din löneökning ska vara utan fördelas efter de lönekriterier ni har på företaget. Fördelningen av löneutrymmet sker genom förhandlingar, antingen mellan företaget och Unionen-klubben eller mellan dig och den chef som sätter lönen.

Löneökningar

Under avtalsperioden gäller följande procentsatser för löneökningar:

- 3,9 procent för perioden 2023-05-01 – 2024-04-30
- 3,1 procent för perioden 2024-05-01 – 2025-04-30

Lägsta månadslöner

Efter lönerrevisionen ska månadslönen för heltidsanställd tjänsteman som fyllt 18 år uppgå till lägst:

- 20 417 kronor fr.o.m. 2023-05-01
- 21 050 kronor fr.o.m. 2024-05-01

För tjänsteman med ett års sammanhängande anställningstid ska månadslönen för heltidstjänst för motsvarande perioder som ovan uppgå till lägst 21 768 kr, respektive 22 443 kr.

Övrigt lön

Kollektivavtalets rörliga ersättningar i krontal höjs med samma procentsats som gäller för löneökningar respektive år under avtalsperioden.

Provisioner

Provisioner som bestämts till ett fast krontal per såld enhet ökas med 1,6 procent per den 1 maj 2023 och med 1,3 procent per den 1 maj 2024.

Flexpension/deltidspension

Överenskommelse har träffats om att utöka avsättningarna till tjänstepensionen inom ramen för delpension (flexpension). Under avtalsperioden gör arbetsgivaren en kompletterande avsättning till ITP på ytterligare 0,2 procent för 2023 samt 0,2 procent för 2024 till individens tjänstepension.

Det nya sammanlagda värdet av individens kompletterande avsättningar blir därmed 2,0 procent vid avtalsperiodens utgång.

Övrigt

I samband med att Petroleumbranschens arbetsgivareförbunds (PAF:s) avtal upphörde att gälla den 2023-04-30, fördes bilaga O, *Kompletterande regler avseende ersättning för övertidsarbete i samband med lossning eller lastning av tankbåt jämte vilotidsregler*, in i MAF:s tjänstemannaavtal. Parterna är eniga om att tillämpningen av bilagan är den samma som gällde mellan PAF och Unionen.

Parterna kom också överens om att föra in möjligheten för tjänstemän att spara outtagen kompensationsledighet överstigande 40 timmar till följd av övertidsarbete som kvarstår från ett tidigare kalenderår efter den 31 januari det påföljande kalenderåret. Om kompensationsledigheten fortsatt kvarstår den 30 april det året äger dock arbetsgivaren rätt att ersätta tiden genom kontant betalning. Tidigare saknades möjligheten att spara kompensationsledigheten efter den 31 januari påföljande kalenderår. Huvudregeln är dock, så som tidigare, att övertidsarbete kompenseras i pengar.

AVTALSNYTT 2023 - Hängavtal

Nyheter i avtalen från 1 januari 2023

Från 1 januari 2023 gäller vissa ändringar i ITP-planen, bland annat:

ITP-planen, avdelning 1

- Gäller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).
- Arbetsgivaren betalar månatligen en avgift till ålderspensionen t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).
- Pensionen betalas ut fr.o.m. med den månad under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år) eller annan tidpunkt som den anställde begär.
- Familjeskyddsförsäkringen upphör att gälla vid utgången av den månad före under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).
- Enligt ITP 1 utges sjukpension t.o.m. sista dagen i sjukperioden eller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).¹ Vid fortsatt anställning därefter föreligger rätt till sjukpension under sjukpenningtid t.o.m. 180:e sjukdagen.
- Lönedelar över 30 inkomstbasbelopp/12 viss månad är inte pensionsgrundande (2023 går gränsen vid 185 750 kr).

ITP-planen, avdelning 2

- Enligt ITP 2 utges sjukpension t.o.m. sista dagen i sjukperioden eller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).¹

Deltidspension/flexpension

Överenskommelsen om deltidspension tillämpas också i enlighet med dessa förändringar från 1 januari 2023. Det innebär att från och med 1 januari 2023 betalas premier till delpension t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år, för de tjänstemän som omfattas av ITP 1. Det innebär också att sådana premier inte utbetalas för lönedelar som för viss månad överstiger 30 inkomstbasbelopp/12. Fortsatt gäller 65 år för den som omfattas av ITP 2.

¹ Detta gäller sjukfall som inträffar fr.o.m. den 1 januari 2023.

Allmänna anställningsvillkor

I avtalet om allmänna anställningsvillkor finns vissa bestämmelser som hänvisar till den ordinarie pensionsåldern enligt ITP. Sådana bestämmelser är:

§ 1 mom 6 För tjänsteman som uppnått den ålder som anges i 32 a § lagen om anställningsskydd eller som anställts vid företaget efter att ha uppnått den för tjänstemannen ordinarie pensionsåldern enligt ITP-planen kan arbetsgivaren och tjänstemannen komma överens om att andra anställningsvillkor ska gälla än de som framgår av detta avtal. För rätt till sjuklön efter arbetsgivarperioden krävs en särskild överenskommelse. Detsamma gäller dem som anställts efter att ha uppnått den ordinarie pensionsålder som gäller vid företaget.

Efter den förändring som trädde i kraft den 1 januari 2023 ska det enligt Unionens uppfattning tolkas som att det, för tjänsteman som omfattas av ITP 1, är om tjänstemannen anställs efter att ha fyllt 66 år som sådan överenskommelse om andra anställningsvillkor kan träffas och att det vid anställning efter 66 års ålder krävs särskild överenskommelse för rätt till sjuklön efter arbetsgivarperioden. Avtalstexten ska alltså läsas som att de reglerna gäller från 66 års ålder för tjänstemän som omfattas av ITP 1.

Fortsatt gäller 65 år för den som omfattas av ITP 2.

§ 2 mom 2.1 Tjänsteman som uppnått den ordinarie pensionsåldern enligt ITP-planen får anställas för viss tid, viss säsong eller visst arbete. Samma gäller om en tjänsteman anställs vid företaget efter det att denne har uppnått den pensionsålder som tillämpas vid företaget.

Efter den förändring i ITP-planen som trädde i kraft den 1 januari 2023 ska det enligt Unionens uppfattning tolkas som att det, för den som omfattas av ITP 1, är efter 66 års ålder som sådan visstidsanställning kan användas. Avtalstexten ska alltså läsas som 66 år för dessa tjänstemän.

Fortsatt gäller 65 år för den som omfattas av ITP 2.

§ 12 mom 3.4 För tjänsteman som fyllt 67 år eller anställts vid företaget efter att ha uppnått den för denne gällande ordinarie pensionsåldern enligt ITP-planen är uppsägningstiden en månad för både arbetsgivaren och tjänstemannen. Samma gäller om en tjänsteman anställs vid företaget efter det att denne har uppnått den ordinarie pensionsåldern vid företaget.

För den som anställts efter att ha uppnått den för denne gällande ordinarie pensionsåldern enligt ITP-planen är Unionens tolkning att detta gäller fr.o.m. den månad tjänstemannen fyller 66 år för den som omfattas av ITP 1. Fortsatt gäller 65 år för den som omfattas av ITP 2.

Under Anmärkningen till § 12 mom 3.5 står att arbetsgivaren bör, i god tid före ingången av den månad då tjänstemannen **fyller 65 år** - "*Vilken är den avtalade pensionstidpunkten enligt ITP-planen – begära besked om tjänstemannen vill sluta anställningen vid uppnådd pensionsålder enligt ITP-planen, eller i stället utnyttja rätten att kvarstå i anställningen tills*

denne uppnått ålder enligt 32 a § i lagen om anställningsskydd.” (69 år från och med 1 januari 2023).

Unionens tolkning är att det gäller fr.o.m. den månad tjänstemannen fyller 66 år för den som omfattas av ITP 1. Fortsatt gäller 65 år för den som omfattas av ITP 2.

När det gäller ovan skrivningar i **allmänna villkor** som hänvisar till ”*pensionsålder enligt ITP-planen*” har Motorbranschens Arbetsgivarförbund meddelat att de inte delar vår syn om att detta numera innebär 66 år för tjänstemän som omfattas av ITP 1. Tvister om detta kan således bli aktuella. Om sådan situation uppstår rekommenderas kontakt med Unionens fackliga rådgivning.

Notera också att de beskrivna förändringarna i tillämpningen avseende Motorbranschens Arbetsgivarförbund gäller tjänstemän som omfattas av ITP1. Vissa delar av avtalen tillämpas alltså olika beroende på vilken avdelning i pensionsplanen ITP som tjänstemannen omfattas av.

Enheten för avtal och politik

Martin Wästfelt
Förhandlingschef

Johnny Håkansson
Avtalsansvarig ombudsman